

FÖRSVARSPOLITISK INRIKTNING

Presenterad i samband med Folk och Försvars
Rikskonferens i januari 2022

K
D

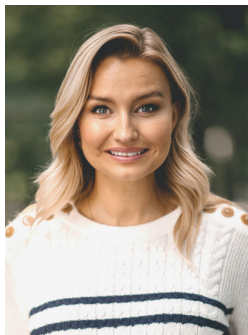
**FÖRSVARSPOLITISK
INRIKTNING**

För oss kristdemokrater har Sveriges säkerhet alltid varit, och kommer fortsatt vara, en av statens kärnuppgifter.

Förmågan att försvara Sverige är förutsättningen för vår frihet och demokrati, och därmed möjligheten att själva bestämma hur vi vill bygga vårt samhälle. Sveriges försvarsförmåga är också avgörande för våra grannländers säkerhet och för stabiliteten i vårt närområde.

Efter kalla kriget bantade Sverige kraftigt såväl det militära som civila försvaret. Vi kan idag bara konstatera att den nedrustning som då skedde var fel. Världen blev inte fredligare. Gamla konflikter har åter vaknat till liv och nya tillkommit. Försvarsbeslutet 2020 innebär att en återuppbyggnad av vår försvarsförmåga påbörjats. Ett starkt och väl fungerande totalförsvaret är dock inget man bygger över en dag. Materiel ska köpas in, militära förband och civila förmågor ska byggas upp och övas. Sådant tar tid. Men just nu tar det alltför lång tid i brist på tillräcklig långsiktig inriktning och otillräckliga ekonomiska tillskott. Dessutom ger omvärldsförändringar nya förutsättningar såväl när det gäller säkerhetspolitiska förändringar som teknikutvecklingen. I båda fallen är det uppenbart att inriktningarna i Försvarsbeslutet till del håller på att bli ifrånsprungna av en förändrad verklighet.

Denna lilla skrift är ett komplement till vårt säkerhetspolitiska program "För ett tryggt Sverige" som vi presenterade vid Rikskonferensen Folk och försvar i Sälen i januari 2018. Här redovisar vi hur Kristdemokraterna anser att totalförsvaret bör utvecklas de närmaste dryga tio åren. Detta med utgångspunkt i de av våra förslag som inte vann gehör hos andra partier vid arbetet med att ta fram Försvarsbeslut 2020, och de nya behov som uppstått de senaste åren. Förslagen bygger på att försvarsanslaget fortsätter att öka med fem miljarder per år efter 2025 och når två procent av BNP under nästa anslagsperiod, det vill säga senast 2030.

EBBA BUSCH
Partiledare (KD)

MIKAEL OSCARSSON
Försvarspolitisk talesperson (KD)

DEN SÄKERHETSPOLITISKA UTVECKLINGEN

Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Vi befinner oss idag i ett allvarigare försvars- och säkerhetspolitiskt läge än när försvarsberedningen tog fram underlaget till Försvarsbeslut 2020. Rysslands upprustning fortsätter, såväl i Östersjöområdet som på Nordkalotten. Det senare en region som Ryssland tillmäter en allt större betydelse. Den stora ryska militära uppladdningen kring Ukraina, som ger möjlighet att snabbt inleda ett större angrepp är mycket oroande. Vi kan inte bortse ifrån att Ryssland är berett att hota med, eller ta till, militära maktmedel även i vårt närområde. Att Belarus, som i hög grad blivit en del av den ryska maktsfären, använder migranter för att försöka destabilisera sina grannar bidrar också till ökade friktioner som kan beröra oss.

Samtidigt med denna för oss negativa utveckling i vår del av världen bedriver Kina en allt aggressivare politik i sitt närområde. Hoten mot Taiwan blir alltmer högljudda. Hävdandet av kinesiska intressen i Syd kinesiska sjön sker allt mer maktfullkomligt. Retoriken mot andra länder i regionen, till exempel Australien, blir allt hätskare. Den kinesiska militära upprustningen sker i ett högt tempo. USA har därför alltmör prioriterat sina militära engagemang i Stillahavsområdet framför Europa.

Vi ser en utveckling där Ryssland efterhand kan få större handlingsfrihet att utnyttja militära medel för att främja sina intressen i Europa. Det förutsatt att européerna själva inte vidtar kraftfulla åtgärder för att stärka sin försvarsförmåga. Den ryska retoriken den senaste tiden med krav på en ny säkerhetsordning för Europa med bland annat krav på att suveräna stater inte själva ska få fatta beslut om eventuellt medlemskap i Nato är mycket allvarligt. Rysslands krav på att USA och Nato skulle stoppa det svenska försvarets militära övningar och samarbeten med omvärlden är ett direkt hot mot grunden i den svenska säkerhetspolitiken.

Sverige måste därför fortsatt aktivt delta i olika europeiska initiativ som kan stärka EU:s militära förmåga. Samarbetet inom Nato kommer behöva vara ryggraden i europeisk militär säkerhet.

Även om både EU och Nato spelar en ytterst viktig roll för vår säkerhet är en nära samverkan med våra grannar, främst Finland och Norge, avgörande för vår förmåga att försvara

Sverige, liksom vi för deras förmåga att försvara sina länder. Ett intimt samarbete med USA är också en vital komponent för säkerheten i hela det nordiska området.

Även om utvecklingen i vårt närområde inger oro måste vi också kunna delta i olika typer av internationella insatser för att kunna möta andra typer av hot. Det kan vara extremistorganisationer som hotar fred och säkerhet i andra delar av världen och som i förlängningen kan leda till aktioner som hotar Sverige. Det kan också uppstå situationer där vi solidariskt bör stödja andra länder mot hot som kan drabba dem.

Sammantaget ser vi en situation där det finns starka skäl att, jämfört med inriktningen i Försvarsbeslutet 2020, snabba på såväl förstärkningen av det militära försvaret som återskapandet av ett fungerande civilt försvar.

Även om Sverige behöver fortsätta stärka vår egen militära förmåga bör också vårt samarbete med Nato fördjupas. Möjligheten att hävda svensk territoriell integritet går via allianser och samarbeten med andra länder som solidariskt fördelar resurser och garanterar varandras säkerhet. Den enda sådana alliansen är Nato.

och Sverige bör därför i närtid ansöka om medlemskap i försvarsalliansen Nato.

FÖRSTÄRKNING AV FÖRSVARET

Inför Förvarsberedningens arbete med det som blev Förvarsbeslutet 2020 tog Kristdemokraterna fram ett omfattande inriktningsdokument "[FÖR ETT TRYGGT SVERIGE](#)" * som presenterades i samband med Rikskonferensen Folk och försvar 2018. Många av de förslag som vi där framförde blev också det som Förvarsberedningen sedan föreslog. Bland annat att garnisonerna i Boden, Skövde och Revinge skulle bli ansvariga för att sätta upp var sin brigad, att det skulle tillskapas en bataljonsstridsgrupp på Gotland, att divisionsnivån i armén skulle återskapas, att våra stridsfartyg skulle beväpnas med luftvärnsrobotar, att marinens bassystem skulle förstärkas för att möjliggöra basering på både öst- som västkusten, att Flygvapnets numerär skulle bibehållas, att flygbassystemet skulle förstärkas, med mera. Förvarsberedningen nådde dock inte så långt som vi önskade.

Våra ambitioner både för det civila som det militära försvaret var avsevärt högre än det Förvarsberedningen kunde enas om. Vi ville ha en inriktning mot fem armébrigader, förutom vad som behövs för försvaret av Stockholm och Gotland. För Marinens del ansåg vi att det krävdes ytterligare ett antal stridsfartyg för att kunna uppträda samtidigt på öst- som västkusten. Vi strävade också efter att inriktningen för Flygvapnet skulle vara åtta stridsflygdivisioner, där alla JAS 39 C/D efterhand skulle ersättas av E versionen. Grovt sett fick vi bara gehör för drygt hälften av de förstärkningar vi föreslog. Det helt grundläggande skälet varför vi inte kom längre var ekonomin. Vår inriktning var att försvarsanslaget skulle nå två procent av BNP till år 2027. Det gick inte att samla en majoritet för det. Förvarsberedningens förslag som sedan blev Förvarsbeslut 2020 innebär att anslagsnivån kommer att vara cirka ett komma fem procent (1,5 %) av BNP år 2025 och sedan ligga kvar på den nivån. Kristdemokraterna fortsätter att verka för att försöka samla en majoritet i Riksdagen, för att försvarsanslaget ska nå nivån två procent av BNP senast under nästa anslagsperiod, det vill säga senast 2030. Med det som grund ser vi framför oss att Förvarsmakten ska utvecklas och förstärkas enligt nedan.

I perioden 2022-2030 genomförs det som anges i Förvarsbeslutet fullt ut, men påskyndas. Genom att försvarsanslaget enligt vårt förslag kommer stiga ytterligare redan från 2026, och efter 2030 kommer vara minst två procent av BNP, kan redan nu viss planering och en del åtgärder vidtas som kräver finansiering från 2026 och senare. Det kan till exempel vara rekrytering av personal som kräver flerårig utbildning och beställning av materiel som har långa levtider, till exempel fartyg.

I grova drag ser vi nedanstående utveckling framför oss under perioden 2025 till 2035, utöver det som redan föreslås i Förvarsbeslutet 2020.

* Kan laddas ned från kd.nu/tryggt sverige.pdf

ARMÉN

- Uppsättandet av ytterligare två brigader, en i Mellannorrland och en i Östergötland, påbörjas efter 2025 med mål att de ska vara operativa omkring 2035.
- Förmågan till indirekt eld utvecklas med anskaffning av långräckviddigt raketartilleri och en förstärkning av artillerifunktionen vid manöverförbanden.
- Förmågan att bekämpa luftmål utvecklas för att avsevärt förbättra markstridskrafternas skydd mot såväl flyg som drönare. Här undersöks också om Rb 103 (Patriot) eventuellt inte bör överföras till Flygvapnet och utökas med ytterligare några eldenheter utgångsgrupperade i övre Norrland.
- Kvalificerade drönare för såväl underrättelseinhämtning som bekämpning anskaffas i tämligen stor omfattning för att kunna utgöra såväl en brigadresurs som för högre nivåer. Därutöver anskaffas enklare drönare för utnyttjande

på stor bredd på lägre förbandsnivåer. Detta bör ses som ett högprioriterat område där det kan vara aktuellt med tilläggsanslag redan i innevarande försvarsbeslutsperiod för att snabba på processen.

- Ytterligare en divisionsstab organiseras för att möjliggöra ledning av flera brigader och andra markstridsförband samtidigt i såväl norra som södra Sverige.
- Initiativ tas för att organisera en gemensam finsk-svensk armékårstab i övre Norrland avsedd för gemensam ledning av svenska och finska förband såväl som eventuellt andra tillförda förband, t ex norska.

MARINEN

- Den i försvarsbeslutet beslutade projekteringen och påbörjade anskaffningen av ytstridsfartyg utökas med målet att, utöver dagens två flottiljer, före 2035 ha en färdigorganiserad sjöstridsflottilj avsedd främst för Västkusten med inriktning att bedriva kvalificerat sjöfartsskydd.
- De allt högre kraven på beredskap, men också risken för långa "gråzonsförlopp" gör att flottans fartyg måste ges en ökad uthållighet. Förberedelser ska därför vidtas redan nu för att före 2030 kunna ha dubbla besättningar till huvuddelen av flottans fartyg.

- Ytterligare en ubåt anskaffas.
- Ytterligare en amfibiebataljon sätts upp på Östkusten främst för att tillgodose behovet av att kunna samverka med finska stridskrafter i norra Östersjön, bland annat för försvaret av Åland.
- Amfibieförbandens luftvärnsfunktion och möjligheter att utnyttja drönare utvecklas.

FLYGVAPNET

- Flygvapnet bör till 2035 vara fullt ut ombeväpnat till JAS 39 E och bestå av åtta stridsflygdivisioner.
- Antalet radarspanings/stridsledningsflygplan bör utökas till fyra för att skapa tillräcklig uthållighet och kapacitet i systemet.

- Bassetmet, med betjäningsresurser, bör utvecklas för att tillåta större spridning av våra flygplan och för att öka möjligheterna att kraftsamla flygresurserna till en hotad landsända. Möjligheterna för basering av utländska, främst finska, flygstridskrafter i Sverige måste också beaktas.

ANDRA ÅTGÄRDER INOM FÖRSVARSMAKTEN

■ Hemvärnets materiel ska moderniseras så att förbanden kan lösa sina uppgifter även mot kvalificerade hot. Möjligheterna för personalen att delta i längre övningar, eller insatser, måste utvecklas. Hemvärdet återförs till armén för att öka rationaliteten i fredsproduktionen, förenkla en samordnad materielanskaffning, av t ex drönare, säkerställa en adekvat bemanning, främst vad avser officerare, samt för att skapa tydliga ledningsförhållanden vid kris och krig.

■ Försvarsmaktens rymdverksamhet utvecklas för att skapa förmåga att identifiera sådan rymdverksamhet vilken andra stater bedriver och som kan påverka våra möjligheter att försvara Sverige. Exempelvis följa och analysera ryska spaningssatelliters kapacitet och omloppsbanor. Även möjligheterna att förstärka våra sambandssystem med stöd av satelliter undersöks och utvecklas där det kan anses vara ändamålsenligt. Detta område är allvarligt eftersatt och skulle med tämligen små medel kunna ges en radikalt ökad förmåga redan i närtid.

■ Generellt förstärks logistikfunktionen i alla försvarsgrenar. Både vad avser anskaffning och lagring av ammunition och andra förnödenheter som uppsättande av sådana förband som krävs för att förnödenheterna ska kunna hanteras och distribueras. Även sjukvårdsfunktionen kräver förstärkningar för att kunna ta hand om de skadeutfall som kan bli aktuella vid strider på, eller i anslutning till, svenskt territorium.

■ Åtgärder vidtas för att öka rekrytering och utbildning av såväl aktiva som reservofficerare. Här inbegrips även

specialistofficerare. Speciella åtgärder ska också vidtas för att minska avgångarna av redan anställd personal. Enbart för att exemplifiera vikten av att bibehålla redan utbildad personal: en färdigutbildad stridspilot med några års erfarenhet är en investering på dryga 100 miljoner kronor.

■ Officerarnas förmåga att lösa sin huvuduppgift, att leda förband i strid eller annan med strid förknippad verksamhet, måste förbättras. Det innebär att utbildning och övning med inriktning mot truppföring, taktik och krigsstabstjänst måste utökas och ges en mer framträdande plats i kompetensutvecklingssystemet för officerare.

■ Personalförsörjningssystemet, rekrytering av fast anställd personal och urval och utbildning av värnpliktiga, anpassas efterhand till den större organisation som ovanstående förslag kommer leda till från 2025 och framåt. Överslagsmässigt kan det röra sig om att öka antalet värnpliktiga som ska utbildas varje år från ca 8 000 till 12 000. Det kommer ställa ökade krav på Plikt- och prövningsverket och olika utbildningsinrättningar.

■ Dagens planerings- och budgeteringssystem för Försvarsmakten måste omformas på ett sätt som möjliggör en snabbare anpassning till teknik- och omvärldsutvecklingen. Det är inte rimligt att tro att en perspektivplan eller ett betänkande från en försvarsberedning ska ha haft förmågan att flera år i förväg förutse alla viktiga politiska och tekniska händelser som kan påverka Försvarsmaktens behov av anpassningsåtgärder. Till exempel förmågan att kunna möta ett nytt vapensystem som en presumtiv angripare inför.

Alla pengar för en femårsperiod får därför inte vara intecknade redan från början. Det måste finnas tämligen stora "anpassningsreserver" för att snabbt kunna hantera nya angelägna behov (inte primärt hantera fördyringar i redan inplanerade objekt, som ofta är fallet idag). Något som i dagsläget skulle kunna illustreras av ett akut behov att skaffa olika typer av drönare. Rymdområdet skulle också kunna vara ett sådant exempel.

FÖRSVARSMAKTENS STÖD TILL DET CIVILA SAMHÄLLET

Försvarsmakten har kompetenser och resurser som kan spela en viktig roll vid olika typer av fredstida påfrestningar på och kriser i samhället, till exempel naturkatastrofer, terrorhandlingar och allvarliga olyckor. Under lång tid har det funnits en uttalad tveksamhet såväl på politisk nivå som bland andra myndigheter att utnyttja Försvarsmaktens olika förmågor vid händelser och kriser där olika civila myndigheter har huvudansvaret. Nedmonteringen av de militära och civila staber som hade att samverka i krig, har också lett till att kunskapen om Försvarsmaktens olika möjligheter att stödja det civila samhället till stor del försvunnit.

Försvarsmakten disponerar ett femtiotal helikoptrar. Helikoptrarna av typen Blackhawk kan utgöra en betydande transportresurs för att snabbt flytta till exempel personal och materiel till ett område där lokala myndigheters resurser måste förstärkas. Vissa av helikoptrarna är utrustade för medicinska uppdrag och har exempelvis bistått sjukvården under coronapandemin.

Den transportkapacitet som finns i form av Försvarsmaktens transportflygplan är också en resurs som skulle kunna användas vid olika typer av fredstida kriser. Ingenjörsförbanden är optimerade för att kunna arbeta under extremt ogynnsamma förhållanden och skulle vid behov kunna bistå med att exempelvis kunna röja vägar eller rasmassor.

Försvarsmaktens olika typer av bepansrade personaltransportfordon skulle kunna utgöra en värdefull resurs för polisen vid insatser där det föreligger stor risk för att personalen skulle kunna bli beskjuten, till exempel vid ingripande mot terrorister.

Försvarsmaktens rörliga stabsförband som har förmågan att snabbt samordna olika verksamheter i stor skala skulle kunna vara ett stöd för olika civila chefer, exempelvis en kommuns räddningsledare i händelse av katastrof.

Vissa av specialförbanden skulle kunna utgöra en förstärkningsresurs till polisens nationella insatsstyrka.

Många förband skulle också kunna utgöra en resurs om det uppstod ett behov av att förstärka bevakningen av känsliga objekt, till exempel större flygplatser vid ett allvarligt terroristhot.

Försvarsmakten, delvis med undantag av Hemvärnet, är en i många stycken outnyttjad resurs för att stödja samhället i övrigt vid olika typer av fredstida kriser och påfrestningar. Försvarsmaktens olika förmågor kan här kunna utnyttjas bättre för att stärka samhällets motståndskraft mot kriser och katastrofer.

Det stora problemet är i grunden inte bristande lagstiftning eller författningsstöd, även om det i vissa avseenden kan behövas en moderniserad lagstiftning som ökar möjligheterna för Försvarsmakten att stödja andra myndigheter. Problemet är snarare olika myndigheters tendens att vilja skaffa egna resurser för alla tänkbara eventualiteter. Detta leder till en misshushållning med statens medel och inte heller sällan till en osund ineffektiv rivalitet mellan myndigheter. Det råder också oklarheter hur kostnaderna för eventuella insatser ska fördelas. Det är här viktigt att ett framtida regelverk utformas på ett sätt som tydliggör att Försvarsmaktens resurser inte är en "gratistjänst" till andra myndigheter, fria att avropa när någon ser en möjlighet att Försvarsmaktens huvuduppgift, och det som genererar sådana förmågor som även kan användas även i fred, är att kunna försvara Sverige. Denna huvuduppgift kan dock inte äventyras när Försvarsmaktens resurser nyttjas i händelse av kriser eller katastrofer.

De fyra regionala staberna, som upprättats för att utöva territoriell ledning och förbättra samverkan mellan civila och militära myndigheter, bör därför ges uppgiften att initiera en ökad övnings- och utbildningsverksamhet där olika myndigheter ges en ökad insikt i varandras förmågor och förutsättningarna för hur de kan utnyttjas.

SJÖ- OCH FLYGRÄDDNING

Kopplat till föregående avsnitt om Försvarsmaktens stöd till samhället är det angeläget att se över dagens system för sjö- och flygräddning. Som sjö- och flygräddningen är strukturerad ligger ansvaret idag hos Sjöfartsverket. Under Sjöfartsverkets ledning deltar även Sjöräddningssällskapet, Kustbevakningen, Polisen, Försvarsmakten och den kommunala räddningstjänsten i räddningsinsatserna. Ansvaret för sjöövervakning och miljöräddningstjänst till sjöss ligger däremot hos Kustbevakningen.

Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningsverksamhet behöver ses över med beaktande av antalet helikoptrar, tillgänglig-

het och bemanningsnivå, men det finns skäl att också se över huruvida ansvaret för sjö- och flygräddning bör flyttas till Kustbevakningen och Försvarsmakten i enlighet med utredningen Maritim samverkan från 2012. Utredningen föreslog att huvudmannskapet för sjö- och flygräddningen skulle gå in under Kustbevakningen, som på sikt skulle inlemmas i Försvarsmakten.

Kristdemokraterna stödjer en överföring av sjö- och flygräddningen till Kustbevakningen och som i sin tur inordnas i Försvarsmakten

CYBERSÄKERHET

Vitala samhällsfunktioner som elförsörjning, vattendistribution, trafikreglering på vägar, järnvägar och i luften eller hantering av andra funktioner som betalningar, handel och information är idag helt beroende av informationsteknologi för att fungera. Cyberangrepp kan i flera avseenden få lika allvarliga konsekvenser som angrepp med militära medel.

Flera gånger i veckan sker så pass allvarliga IT-incidenter att de bedöms hota verksamheten hos svenska myndigheter eller företag. Ett färskt exempel kan vara den allvarliga IT-attacken mot Kalix kommun för en knapp månad sedan, den 16 december förra året.

År 2017 redovisade FRA att Sverige varje månad utsätts för 10 000 cyberattacker från utländska makter. I december 2016 utsattes Ukraina för ett cyberangrepp där uppemot en kvarts miljon människor blev utan ström.

Hot om cyberangrepp kan dessutom utnyttjas i utpressningssyfte – inte bara mot företag och organisationer utan även mot regeringar. Samhället måste därför ha en god förmåga att såväl möta direkta angrepp som att avskräcka en eventuell angripare. Det kan bara ske på samma arena som hotet uppträder – cyberarenan.

Regeringen har inrättat ett nationellt center för cybersäkerhet där ingår FRA, FM, MSB, och Säpo. Det sker också informationsutbyte med FMV och PTS. Centret är dock i huvudsak ett forum där myndigheterna samverkar, det finns ingen myndighet som kan fatta beslut efter vilka övriga myndigheter ska agera utifrån. En i våra ögon mycket otillfredsställande ordning som påminner om situationen vid pandemiutbrottet 2020, där snabba och adekvata motåtgärder fördröjdes på grund av oklara ansvarsförhållanden och otydliga befogenheter, förutom bristande planering och otillräckliga förberedelser.

Kristdemokraterna vill därför upprätta en cybersäkerhetsmyndighet med starka mandat att möta olika typer av cyberhot eller angrepp. Det skulle bland annat innebära att

myndigheten ska göra analyser om hot, sårbarheter och risker, och också utarbeta lägesbilder som delges regeringen, myndigheter och samhällsviktiga företag. Myndigheten ska också ges i uppdrag att samla och renodla de föreskrifter som finns för att kunna verka styrande när det gäller andra myndigheters arbete med cybersäkerhet. När cybersäkerhetsmyndigheten utifrån sin tillsyn av en myndighet eller ett företag identifierar åtgärder som måste vidtas bör cybersäkerhetsmyndigheten ha uppdraget att bidra med metodstöd kring hur myndigheter eller företag ska uppnå dessa.

Vårt förslag om en cybersäkerhetsmyndighet skulle också innebära att alla myndigheter samt samhällsviktiga företag och organisationer har en skyldighet att rapportera alla former av cyberangrepp som riktas mot dem till den centrala myndigheten. Cybersäkerhetsmyndigheten skulle på så vis kunna skaffa den kunskapsbas som krävs för att analysera olika typer av cyberhot och för att kunna möta cyberangrepp.

En förutsättning för att vidta såväl passiva som aktiva motåtgärder är att organisationen har en bred kompetens. Att man bedriver internationell samverkan rörande olika aspekter av cyberhotet är där en förutsättning. Denna samverkan skulle underlättas om den hanterades av en för ändamålet utpekad organisation – en cybersäkerhetsmyndighet.

En speciell aspekt på cyberkrigföring är den roll som den spelar i militära sammanhang. De flesta moderna vapen- och ledningssystem är i dag beroende av avancerad informationsteknologi. Det innebär att det mesta av militär verksamhet kräver kvalificerat skydd mot cyberangrepp, men där möjligheter att påverka en motståndares system också är en vital komponent. Försvarsmakten bör därför ha en egen förmåga att hantera hot riktade mot Försvarsmaktens verksamhet, men också förmåga att bedriva aktiva cyberkrigsåtgärder till stöd för militära operationer.

FRIVILLIGORGANISATIONERNA

De frivilliga försvarsorganisationerna utgör ett viktigt bidrag till försvarsförmågan i hela landet i händelse av krig. Frivilligorganisationerna med sina olika kompetenser bör också bli en del av beredskapen för katastrofer, pandemier och andra svåra påfrestningar på samhället. Kommuner och regioner bör därför beakta de möjligheter som det innebär att engagera de frivilliga försvarsorganisationerna även vid fredstida kriser.

För att underlätta deras arbete är det avgörande att frivilligorganisationerna får de förutsättningar som krävs för att

de ska kunna fullfölja sitt arbete med god kvalitet. Det gäller bland annat att personalen kan ges rimlig ekonomisk ersättning för sina insatser och att arbetsgivare får skyldighet att bevilja ledighet för viss frivilligverksamhet, då även för insatser som rör stöd till samhället som inte kan kopplas till krig eller krigsfara. Genom att stärka frivilligorganisationerna i fredstid, så kommer också organisationernas förmåga i händelse av krig också att öka.

SAMHÄLLSSKYDD OCH KRISBEREDSKAP

Målet med det civila försvaret ska vara att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till att Försvarsmakten kan lösa sina uppgifter vid ett väpnat angrepp. Under alltför många år har arbetet med att planera för det civila försvaret legat för fåfot. Förberedelserna har varit sparsamma eller inga alls. Sverige behöver återskapa en civil ledningsorganisation som kan samordna samhällets alla resurser vid allvarliga kriser, eller i värsta fall krig.

Vad gäller livsmedelsförsörjningen behöver en ökad beredskap byggas genom lagerhållning av vissa livsmedel och en ökad självförsörjningsgrad. Åtgärder måste också vidtas även när det gäller att säkerställa tillgången på andra förnödenheter, bland annat drivmedel och konstgödsel. För att säkerställa att varor och förnödenheter snabbt och säkert kan nå ut till befolkningen behöver även ett arbete ske för att skapa ett robust distributionssystem.

En fungerande elförsörjning för såväl enskilda som för företag är vital för att samhället ska fungera. Här måste målinriktade åtgärder påbörjas redan nu när det gäller att öka robustheten i elnäten och för att säkerställa tillgången på el, även i situationer när det inträffar störningar. Idag ex-

isterande möjligheter att generera elkraft ska inte avvecklas innan nya kraftkällor satts i drift. Vid framtida utbyggnad av elnät och olika typer av kraftverk ska totalförsvarsaspekten väga tungt.

Berörda offentliga och privata aktörer behöver gemensamt planera för hur en tillräcklig förnödenhetsförsörjning ska utformas samt hur distributionen ska säkras. Det yttersta ansvaret åligger staten men det behöver också ställas krav på privata aktörer som idag äger de flesta företag som är berörda på ett eller annat sätt, produktion, lager, distributionssystem etc.

De cirka fyra miljarder som avdelats för att tillskapa vissa funktioner kopplade till civil krisberedskap fram till och med 2025 är otillräckligt. Dessutom finns heller ingen ekonomisk inriktning för tiden därefter. Kristdemokraterna anser att det civila försvaret redan nu bör ges en inriktning att planera för ytterligare tillskott för tiden efter 2025 för att i närtid påbörja olika typer av åtgärder som innebär kostnader på sikt, till exempel anställa och utbilda personal, sluta långsiktiga kontrakt för lokaler, leverans och lagring av förnödenheter mm.

